

Ο Μενδόβας

◆ ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΤΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ◆

Διευθυντής - Συντάκτης: 'Ηλίας Γ. Κρομμύδας
Τεχνικός συνεργάτης: Β. Δ. 'Αμβροσίου

Γραφεῖα: Πανεπιστημίου 42 γραφ. 810
Τηλ.: 36.00.633

ΜΑΪΟΣ 1983
Έτος 2 Αριθ. Φύλ. 16

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Η 29 ΜΑΐΟΥ 1453

(Η αποφράδα πρέπει του Έθνους)

Πεντακόσια τριάντα χρόνια συμπληρώθηκαν στις 29 Μαΐου 1983, από την αποφράδα εκείνη μέρα της 29 Μαΐου 1453, που ο τελευταίος Βασιλιάς και Αυτοκράτορας των Ελλήνων του Βυζαντίου, Κων) νος Παλαιολόγος, έπει φτε ένδοξα μαχόμενος, μαζί με τους τελευταίους Χριστιανούς μαχητές, στις επάλξεις της βασιλίδας των πόλεων και μαζί μ' αυτόν, έσθηνε στα γαλανά νερά του Βοσπόρου, η μεγαλειώδης Ελληνοχριστιανική Αυτοκρατορία του Βυζαντίου, με τη χιλιετή της έκλαμψη.

Το γένος των Ελλήνων συντριμμένο και αποθαρρυμένο από την πτώση του Βυζαντίου, υποδουλώθηκε και ύστερα από τετρακοσίων χρόνων βαρύτατο ζυγό αναστήθηκε χάρη στην πίστη του στη θρησκεία και την αγάπη του προς την Πατρίδα που τη θέρμαινε και τη φλό-

γίζε το ευλογημένο ράσο, μοναδικό τότε σύμβολο του Έθνους. Και σήμερα 162 και πλέον χρόνια ύστερα από την Εθνεγερσία, ελεύθερο πάλι και δοξασμένο το Έθνος μας, στέκεται με εθνική περηφάνια και ευλάβεια μπροστά στη θλιβερή ιστορική επέτειο της πτώσης του Βυζαντίου, για να αντλήσει τα αναγκαία διδάγματά του, ενώ η Ελληνική ψυχή με συγκίνηση δέεται προς τον Ύψιστο υπέρ της μνήμης, του τελευταίου Έλληνα Βασιλιά - Αυτοκράτορα και των συμμαχητών του.

'Όταν το Έθνος μας πιστεύει στο Θεό και βρίσκεται ενωμένο και πειθαρχημένο, με αγάπη και αφοσίωση στα αιώνια Ιδανικά της Φυλής, πάντοτε θα προστατεύεται από τη Θεία Πρόνοια και θα μεγαλουργεί.

«Μ»

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΑΣ

ΟΙ ΕΠΙΣΚΟΠΕΣ ΤΩΝ ΑΓΡΑΦΩΝ

Του κ. Βασιλείου Δ. Αμβροσίου
Επιτίμου Επιθεωρητή Σχολείων

Επικρατεί η γνώμη ότι στην περιοχή των Αγράφων υπήρχαν τέσσερες Επισκοπές στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, ήτοι 1) Φαναρίου και Νεοχωρίου, η οποία πολύ ενωρίς προήχθηκε σε Αρχιεπισκοπή, 2) Λιτζάς και Αγράφων, 3) Ραδοβισδίου και Ρενδίνης.

Πληροφορίες γι' αυτές μας δίνουν οι επιγραφές, σημειώσεις κλπ. που υπάρχουν εκκλησιαστικά βιβλία, ει-

κόνες κλπ.

Παρακάτω σημειώνω όσες απ' αυτές γνωρίζω με την ελπίδα ότι θα με γράψουν για όσες άλλες ξέρουν όσοι θα διαβάσουν αυτό το σημείο μου.

1) Στην Εκκλησία του Βλασίου υπάρχει επιγραφή, στην οποία αναφέρεται ως Αρχιεπίσκοπος ο Ευθύμιος το έτος 1644. Δεν αναφέρει ποιάς Αρχιεπισκοπής ήτο προϊστάμενος.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΓΙΟΡΤΗΣ ΤΗΣ

Η ΜΑΝΑ ΣΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Γορτώστηκε το μήνα αυτό (Μάη) η καθιερωμένη πια Παγκόσμια Ημέρα της ΜΗΤΕΡΑΣ. Το γεγονός αυτό μας δίγει αφορμή για μια φηλάφηση του μεγαλειώδους συμβολισμού που περικλείει η λέξη ΜΑΝΑ, η πρώτη μορφή που γλυκαίγει το θλέψμα του γεοργένητου και το πρώτο όγομα που φελλίζουν τα παιδιά καχελία, ιστογ πόγο και στη χερά. Δεν υπάρχει ίσως κανένα πρόσωπο πάγω στη γη, σ' όλη τη μακριά πορεία της αυθωπότητας, που για τιμήθηκε, για υψηλήθηκε και για λυτρώθηκε, όσο η ΜΑΝΑ. Τούτη η γλυκιά λέξη ταυτίζεται — για τους Χριστιανούς — με την πάναγη μορφή της πρώτης, της μεγάλης Μητέρας του Κάσμου, της Θεοτόκου. Γι' αυτό και οι εκκλησίαι στικοί υμητράφοι έχουν αφιερωθεί στην Παναγία τους ωραιότερους ύμνους της λειτουργικής ποίησης. Άλλα και οι κοσμικοί τεχνίτες του λόγου έχουν γράψει αγαρθιμητούς στίχους και σε λίδες για να τραγουδήσουν και να διξολογήσουν την ομορφιά, την αγάπη, την εγκαρτέρηση, την αυτοθυσία και τη μορφή της πιο γλυκιάς γυγαίκας, της Μάνας.

2) Στην Εκκλησία του Δροσάτου (Μεζήλου) υπάρχει επιγραφή, στην οποία αναφέρεται ο Ευθύμιος ως Αρχιεπίσκοπος Φαναρίου και Νεοχωρίου, το έτος 1646. Κατά πάσαν πιθανότητα είναι ο ίδιος που αναφέρεται παραπάνω.

3) Σε επιγραφή της Μονής Πελεκητής Καρίτσης αναφέρεται ως Αρχιεπίσκοπος Φαναρίου και Νεοχωρίου ο Αθανάσιος, το έτος 1654.

4) Ο ίδιος (Αθανάσιος) Αρχιεπίσκοπος αναφέρεται σε επιγραφή της Μονής Μεταμορφώσεως, το έτος 1663.

5) Επίσης σε επιγραφή της Πελεκητής Καρίτσης α-
ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελ. 3

Περίλαμπρα είγαι τα αφιερώματα της ποίησής μας στη Μάνα, που για τα απαριθμήσουμε θα ήταν αδύνατο. Παραθέτουμε πιο κάτω μια μαρή ιστοχολόγηση των αντιλήψεων των ποιητών και πεζογράφων μας για να δώσουμε την πολύμορφη εικόνα της Μάνας.

— Για τον Βίζυηγό, η Μάνα είγαι στήριγμα και παρηγοριά.

— Για το Δροσίγη, στεργό και ταφύγιο.

— Για το Θέρο, διαφεύγετεύτρα του σπιτιού.

— Για τον Κρυστάλλη, πρωσωποπόιηση της στοργής.

— Για το Λαπαθιώτη, Αγία.

— Για τη Μυρτιώτισσα, λιμάνι απάνεμο.

— Για τον Παλαμά, ζωοδότρια.

— Για τον Παπαδιαμάντη, άγκυρα σωτηρίας.

— Για τον Πολέμη, γλυκιά πνοή.

— Για την Πολυδούρη, θύμηση αγία και ευλογία.

— Για το Συκελιαγό, εφταπάρθηγη αγκαλιά.

— Για το Φιλύρα, ωραίο δράμα.

Απακούφωμα, όμως, της άμετρης, της αγεξίκακης, της απαράιμιλης αγάπης που τρέφει η Μάνα για το παιδί της, αποτελούν οι παρακάτω στίχοι του Ρισπιέγ σε μετάφραση του Αγγέλου Βλάχου.

«Ένα παιδί μοναχοπαίδι, αγόρι, αγάπησε μιας μάγισσας την κόρη: —Δεν αγαπώ εγώ του λέει, τα παιδιά, μ' αν θέλεις να σου δώσω το φίλι μου

της μάνας σου να φέρεις την καρδιά να ρίξω να τη φέρει το σκυλί μου..»

Τρέχει ο νιός τη μάνα του σκοτώνει και την καρδιά τραβά και ξεριζώνει και τρέχει να την πάει μα σκοντάφτει και πέφτει ο νιός κατάχαμα με δαύτη Κυλάει ο γιός και η καρδιά κυλάει και την ακούει να κλαίει και να μιλάει.

Μιλάει η μάνα στο παιδί και λέει:

—Εχτύπησες αγόρι μου και κλαίει.»

Η.Γ.Κ.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από σελ. 1
ναφέρεται ο Αθανάσιος, το 1666.

6) Σε επιγραφή της Μονής Μπουκοβίτσας διαβάζουμε ότι το 1682 ήτο Αρχιεπίσκοπος Φαναρίου και Νεοχωρίου ο Ανανίας.

7) Σε εξώφυλλο Ευαγγελίου της Μονής Αγίου Γεωργίου Μαυρομματίου Καρδίτσης αναγράφεται ότι το 1733 ήτο Αρχιεπίσκοπος Φαναρίου και Νεοχωρίου ο Μακάριος.

8) Σε επιγραφή της Μονής Κώστη Αργιθέας διαβάζουμε ότι το 1759 ήτο Αρχιεπίσκοπος ο Μακάριος. Δεν αναφέρεται όμως η Αρχιεπισκοπή.

9) Σε επιγραφή της Μονής Μεζήλου αναφέρεται ως Αρχιεπίσκοπος το 1767 ο Μακάριος. Δεν αναφέρεται η Αρχιεπισκοπή.

10) Επίσης στην παραπάνω επιγραφή αναφέρεται ως Μακαριώτατος ο Αθανάσιος και ως Επίσκοπος ο Ανανίας (1767).

11) Σε επιγραφή της Μονής Σπηλιάς Αργιθέας αναφέρεται ο αρχιερεύς Μακάριος, το έτος 1779. Επίσης με το όνομα Μακάριος αναφέρεται Αρχιεπίσκοπος το 1788 σε επιγραφή της Μονής Κατούσης.

Στην Αρχιεπισκοπή Φαναρίου και Νεοχωρίου υπηρέτη

Κατασκευάζονται πατώματα παντός τύπου
και παρκέ διαρκείας.
Εργασία εγγυημένη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΗΤΣΙΟΥ

Αγίας Ειρήνης 13 — Λυκόβρυση Αττικής
Τηλ. 80.83.044
Νεοχώρι: Τηλ. 93.217

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το κατάστημα έτοιμων εγδυμάτων του ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΣΤΕΦ. ΚΡΟΜΜΥΔΑ, μεταφέρθηκε στην οδό Κωλέττη 57 — ΚΑΡΔΙΤΣΑ Τηλ. 28087.

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ στην ΚΑΡΔΙΤΣΑ οικόπεδο, άρτιο, οικοδομήσιμο με φάτσα επί της οδού Καραϊσκάκη 13 μ. και συνολικό εμβαδό 260 τ.μ. με άδεια οικοδομήσεως εγκεκριμένη από το Πολεοδομικό γραφείο Καρδίτσας. Πληροφορίες στα τηλέφωνα:
ΑΘΗΝΑ: 6515493 και 6529266
ΚΑΡΔΙΤΣΑ: 22076 και 22376.

Α R N I

CAFETERIA — PITSA — TOST
ΑΔΕΛΦΟΙ ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ
Οδός Καραϊσκάκη 6, τηλ. 22161

ΟΙ ΕΠΙΣΚΟΠΕΣ ΤΩΝ ΑΓΡΑΦΩΝ

σαν τρεις με το όνομα Μακάριος (Α, Β, Γ) και ένας στην Επισκοπή Λιτζάς και Αγράφων.

12) Στην Πρόθεση της Μονής Οξιάς αναγράφονται τα ονόματα των Αρχιερέων Αθανασίου, Ευθυμίου, Δαβίδ, Ιωσήφ, Κλήμεντος, Ανανίου, Αρσενίου και Ανθίμου. Δεν αναφέρονται οι Επισκοπές τους, χρονολογία κλπ.

13) Στην Πρόθεση της Μονής Αγίου Γεωργίου Μαυρομματίου αναγράφονται τα ονόματα των Επισκόπων Φαναρίου και Νεοχωρίου Ευθυμίου και Καλλίστου.

14) Σε επιγραφή της Εκκλησίας του Μύρεπ αναφέρεται ως Επίσκοπος Λιτζάς και Αγράφων ο Διονύσιος, το έτος 1591.

15) Σε επιγραφή της Μονής Σιάικας αναγράφεται ότι το 1641 ήτο Επίσκοπος Λιτζάς και Αγράφων ο Δανιήλ.

16) Ο Ανθίμος αναφέρεται ως Επίσκοπος το 1651 σε επιγραφή της Μονής Σπινάσας.

17) Σε ιστορικό έγγραφο φέρονται οι υπογραφές των Μαυροκορδάτου, Νέγρη και του Επισκόπου Λιτζάς και Αγράφων Δοσιθέου, το 1822.

18) Σε επιγραφή της Εκ-

κλησίας της Ζελενίτσας αναφέρεται ο Επίσκοπος Νικηφόρος, το έτος 1609.

19) Ο Θεοφάνης αναφέρεται ως Επίσκοπος Ραδοβισδίου σε σημείωμα που έγραψε ο ίδιος στην Μονή Τατάρνας.

20) Ο Γρηγόριος ο Β' αναφέρεται ως Επίσκοπος Ραδοβισδίου: α) Σε κτηματολόγιο της Εκκλησίας Κερασίας, β) σε έγγραφο -στο οποίο αναφέρεται ότι αγόρασε σπίτι στην Κερασία το 1811 και γ) σε έγγραφο της Μονής Αγίων Αναργύρων Ζερεταίου.

Βοηθούμενος από τα παραπάνω στοιχεία και άλλα που βρήκα σε διάφορα δημοσιεύματα, κατήρτισα καταλόγους των τριών Μητροπόλεων (Φαναρίου - Νεοχωρίου, Λιτζάς - Αγράφων και Ραδοβισδίου).

Δυστυχώς κανένα στοιχείο δεν βρήκα για την Επισκοπή Ρενδίνας. Υπάρχουν οι εξής εκδοχές: α) Η Επι-

σκοπή Ρενδίνης ιδρύθηκε πρώτα. Αργότερα μετονομάσθηκε σε Λιτζάς και Αγράφων, η δε έδρα της μεταφέρθηκε στα περισσότερον ορεινά μέρη για ασφάλεια. β) Ο Αγγλος λοχαγός και περιηγητής Ληκ αναφέρει ως τεταρτη Επισκοπή Αγράφων τη Θαυμακού στην οποία υπήγετο και η Ρεντίνα. Αν αληθεύει η πληροφορία αυτή, ίσως η Ρεντίνα να ήτο η δευτέρα έδρα της.

Αν και δεν πιστεύω ότι θα θελήσει κάποιος να με βοηθήσει για την διαλεύκανση του ζητήματος αυτού, παρακαλώ όσους κατέχουν στοιχεία για την Επισκοπή αυτή να γράψουν όσα γνωρίζουν στην εφημερίδα «Μέγδοθας» ή σε μένα (Πηλίου 3, Ν. Ηράκλειο, Αττικής).

Είμαι απογοητευμένο γιατί εκείνοι, οι οποίοι λόγω θέσης και μόρφωσης πρέπει να κατέχουν κάποια στοιχεία για το θέμα αυτό και γενικά για τα Αγραφα, δεν καταδέχθηκαν ούτε να μ' απαντήσουν.

ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ
ΚΙΝΗΣΕΩΣ — ΘΕΡΜΑΝΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΦΩΤΙΣΜΟΥ

ΝΙΚΟΛ. ΕΥΘ. ΜΗΤΣΙΟΥ
Παλαιολόγου 17 και Καραϊσκάκη
ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Τόσο οι συνδρομές σας για την εφημερίδα όσο και κάθε άλλη εισφορά σας, πρέπει να στέλνονται στο όνομα του ταμία του Συλλόγου μας κ. ΗΛΙΑ ΑΝΤ. ΚΡΟΜΜΥΔΑ, Ρεμούνδον 5 - 7 Τ.Τ. 222, Αθήνα, γιατί αλλιώς είναι δύσκολη η είσπραξή τους

ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

“ΖΩΤΟΣ,,
ΠΡΩΗΝ «ΖΕΜΠΡΑ»
ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΥΠΟ ΝΕΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΗΛΙΑ ΖΩΤΟΥ
Επί της οδού ΤΑΥΡΩΠΟΥ (Έναντι Ν. Νοσοκομείου)
ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΣΙΔΗΡΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
ΥΔΡΑΥΛΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ
ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΜΕ
ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ
ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΠΛΑΚΙΔΙΩΝ
ΔΑΠΕΔΟΥ ΚΑΙ ΜΠΑΝΙΟΥ

ΓΕΩΡΓ. ΧΑΛΙΜΟΥΡΔΑΣ - ΓΕΩΡΓ. ΜΠΟΥΡΑΖΑΣ

ΤΗΛ. 93208
ΝΕΟΧΩΡΙ — ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

